

Uz sākumlapu>Nauda/naudas prasījumi>Maksātnespēja un bankrots Maksātnespēja un bankrots

Lietuva

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Maksātnespējas procedūru var ierosināt gan pret juridiskām, gan pret fiziskām personām.

Juridiskām personām piemēro bankrota procedūru, ārpustiesas bankrota procedūru un pārstrukturēšanas procedūru.

Bankrota procedūru vai ārpustiesas bankrota procedūru var ierosināt pret visu veidu juridiskajām personām, izņemot budžeta iestādes, politiskās partijas, arodbiedrības un reliģiskās kopienas un apvienības.

Uzsākot bankrota procedūru vai ārpustiesas bankrota procedūru, juridiskās personas aktīvi tiek pārdoti, un ieņēmumi tiek izmantoti, lai apmierinātu kreditoru prasījumus, savukārt juridiskā persona, pamatojoties uz bankrota pasludināšanu, tiek likvidēta.

Pārstrukturēšanas procedūru var uzsākt pret visu veidu juridiskajām personām, izņemot budžeta iestādes, politiskās partijas, arodbiedrības, reliģiskās kopienas un apvienības, kredītiestādes, maksājumu iestādes, elektroniskās naudas iestādes, apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrības, pārvaldības sabiedrības, ieguldījumu sabiedrības un brokerus, kuri tirgo publiski piedāvātus vērtspapīrus. Pārstrukturēšanas procedūra ir izstrādāta, lai dotu iespēju juridiskajām personām, kuras nonākušas finanšu grūtībās, atjaunot maksātspēju, saglabāt un attīstīt darbību, segt savas parādsaistības un izvairīties no bankrota, turpinot uzņēmējdarbību. Šai sakarā juridiskās personas, kura pakļauta pārstrukturēšanas procedūrai, saistības tiek sadalītas četrus gadu periodā, pamatojoties uz pārstrukturēšanas plānu, ko apstiprina gan juridiskās personas dalībnieki, gan arī kreditori. Plāna īstenošanas periodu var pagarināt par vēl vienu gadu. Ārpustiesas pārstrukturēšanas procedūra nav iespējama.

Bankrota procedūru var ierosināt fiziska persona pret citu fizisku personu, tostarp lauksaimnieki un pašnodarbinātie. Ārpustiesas bankrota procedūru fiziskai personai piemērot nevar.

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

Pret juridisku personu var ierosināt bankrota procedūru, ja tiesa ir noteikusi, ka pastāv vismaz viens no šādiem apstākļiem:

uzņēmums ir maksātnespējīgs;

uzņēmums kavē maksājumus saviem darbiniekiem saistībā ar darba tiesiskajām attiecībām;

uzņēmums nevar vai nevarēs izpildīt savas saistības.

Uzņēmuma maksātnespēja ir tāda situācija, kad uzņēmums nevar izpildīt savas saistības (nesedz parādsaistības, neveic darbu, par ko samaksāts avansā, u. c.), un uzņēmuma neizpildītās saistības (parādi, neveiktie darbi u. c.) pārsniedz vienu pusi no tā aktīvu bilances vērtības.

Pret juridisku personu var uzsākt arī ārpustiesas bankrota procedūru, ja pret uzņēmumu nav ierosināta tiesvedība par prasījumiem saistībā ar īpašumtiesībām un ja pret uzņēmumu nav vēsta piedziņa, pamatojoties uz tiesas vai citu iestāžu izdotiem izpildes dokumentiem. Ārpustiesas bankrota procedūrā jautājumi, kas ir tiesas kompetencē, tiek izlemti uzņēmuma kreditoru sanāksmē.

Pārstrukturēšanas procedūru var uzsākt pret juridisku personu:

kura nav pārtraukusi darbību;

pret kuru nav uzsākta bankrota procedūra vai kura nav bankrotējusi;

kura izveidota vismaz trīs gadus pirms pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas tiesā;

ja ir pagājuši vismaz pieci gadi pēc

a) tiesas lēmuma pieņemšanas par pārstrukturēšanas lietas izbeigšanu;

b) tiesas rīkojuma pieņemšanas par pārstrukturēšanas izbeigšanu, jo visi kreditori ir atsaukuši savus prasījumus vai uzņēmums, kurā veikta pārstrukturēšana, līdz pārstrukturēšanas plānā noteiktā termiņa beigām ir apmierinājis visu kreditoru prasījumus.

Bankrota procedūru var uzsākt pret fizisku personu, kura ir maksātnespēja un rīkojas labticīgi. Fizisku personu var pasludināt par maksātnespējīgu, ja tā nevar segt savas kavētās parādsaistības par summu, kas pārsniedz 25 minimālās mēnešalgas, ko noteikusi Lietuvas valdība.

Fiziskas personas labticība tiek noteikta, pamatojoties uz novērtējumu par to, vai persona ir sniegusi pilnīgu un precīzu informāciju un vai persona ir kļuvusi maksātnespējīga, rīkojoties labticīgi, proti, vai fiziskās personas darbības pēdējo trīs gadu laikā ir bijušas atbilstīgas pienācīgas rūpības un apzinības kritērijam un vai persona tiši nav pieļāvusi nenokārtoto parādsaistību uzkrāšanos.

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Visi bankrotējoša vai pārstrukturēta uzņēmuma aktīvi neatkarīgi no to veida (kustamais vai nekustamais īpašums, materiālie vai nemateriālie aktīvi, īpašumtiesības u. c.) vai atrašanās vietas veido uzņēmuma mantu. Aktīvi vai ieņēmumi, ko uzņēmums ieguvis bankrota vai pārstrukturēšanas procedūras laikā, arī ietilpst uzņēmuma mantas kopumā un tiek izmantoti kreditoru prasījumu apmierināšanai. Bankrota gadījumā kreditoru prasījumu kategorijas ir noteiktas tiesību aktos, taču pārstrukturēšanas gadījumā kategorijas ir noteiktas pārstrukturēšanas plānā. Bankrota procedūrā visa bankrota manta tiek realizēta un iegūtie ieņēmumi tiek izmantoti, lai segtu bankrota administrēšanas izmaksas un apmierinātu kreditoru prasījumus. Savukārt pārstrukturēšanas gadījumā tiek realizēti tikai pārstrukturēšanas plānā noteiktie aktīvi.

Ieņēmumiem, kas tiek gūti no bankrotējoša uzņēmuma uzņēmējdarbības, piemēro īpašu procedūru, proti, šie ieņēmumi tiek izmantoti, lai segtu attiecīgās darbības izmaksas. Visi maksājumi, kas saistīti ar uzņēmējdarbību, tiek veikti, izmantojot īpašu uzņēmuma kontu, kas izveidots saimnieciskajai darbībai (uzņēmuma saimnieciskās darbības konts), un to nevar izmantot, lai veiktu maksājumus citiem kreditoriem.

Ja bankrotē fiziska persona, tiek uzskaitīti visi tās aktīvi neatkarīgi no to veida (kustamais/nekustamais īpašums, materiālie/nemateriālie aktīvi, īpašumtiesības u. c.) vai atrašanās vietas. Netiek uzskaitīti tikai fiziskas personas naudas līdzekļi, kas nepārsniedz viena mēneša minimālo algu. Kreditoru prasījumi tiek apmierināti no ieņēmumiem, kas iegūti, pārdodot visus personas aktīvus (izņemot tālāk uzskaitītos ieņēmumus).

Fiziskas personas bankrota procedūrā bankrotējošai fiziskai personai ir tiesības izmantot noteiktu summu no saviem ienākumiem, lai nodrošinātu savas pamata vajadzības. Šo summu nosaka tiesa, uzsākot bankrota procedūru, ņemot vērā fiziskās personas un tās apgādājamo vajadzības; pēc tam, kad tiesa ir apstiprinājusi fiziskās personas maksātspējas atjaunošanas plānu, tajā tiek noteikta fiziskai personai pieejamā summa.

Īpašs statuss tiek piešķirts arī fiziskās personas vienīgajam mājoklim, kas nepieciešams fiziskās personas un/vai tās apgādājamo pamata vajadzību nodrošināšanai, kā arī aktīviem, kas nepieciešami fiziskās personas darbību veikšanai pašnodarbinātā statusā un/vai lauksaimnieciskās darbības veikšanai.

Bankrotējoša fiziskā persona var arī saglabāt tiesības uz attiecīgo īpašumu, pat ja tas ir iekļāts, ar nosacījumu, ka persona ir panākusi attiecīgu vienošanos ar hipotēkas devēju un šāda tiesību saglabāšana neskar citu kreditoru tiesības.

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Uzņēmuma bankrota procedūrā ieceltais bankrota administrators pārņem uzņēmuma vadību, realizē tā mantu, organizē mantas pārdošanu un apmierina kreditoru prasījumus, izmantojot ieņēmumus, kā arī veic nepieciešamās darbības, lai likvidētu uzņēmumu. Uzņēmuma bankrota administratora galvenās funkcijas ir šādas:

- pārstāvēt uzņēmumu un aizstāvēt tā intereses, kā arī visu tā kreditoru intereses;
 - pārņemt bankrotējošā uzņēmuma vadību un bankrota mantas pārvaldību;
 - izbeigt uzņēmuma līgumus, kas netiks īstenoti (tostarp līgumus ar vadības struktūrām un personālu);
 - pieprasīt līdzekļus no Garantiju fonda, lai segtu kreditoru/darbinieku prasījumus;
 - ja nepieciešams, slēgt pagaidu darba vai pakalpojumu līgumus, kas nepieciešami bankrota procedūras īstenošanai;
 - pārbaudīt iesniegtos kreditoru prasījumus un iesniegt to sarakstu tiesai apstiprināšanai;
 - uzraudzīt bankrotējošā uzņēmuma saimniecisko darbību;
 - pārbaudīt uzņēmuma darījumus trīs gadu laikposmā līdz bankrota procedūras uzsākšanai;
 - apstrīdēt uzņēmuma darījumus tiesā, ja tie ir pretrunā uzņēmuma darbības mērķiem un ir veicinājuši uzņēmuma nespēju segt parādsaistības kreditoriem;
 - attiecīgā gadījumā vērsties tiesā, lai bankrots tiktu atzīts par tīšu;
 - sasaukt kreditoru sanāksmes;
 - sagatavot darbības ziņojumus un iesniegt tos kreditoru sanāksmei;
 - sagatavot un iesniegt uzņēmuma finanšu gada un starpposma pārskatus;
 - izpildīt tiesas un kreditoru sanāksmes lēmumus;
 - sniegt informāciju par bankrota procedūru;
 - organizēt bankrotējošā uzņēmuma aktīvu pārdošanu;
 - izmantot bankrota procedūrā iegūtos līdzekļus, lai segtu kreditoru prasījumus;
 - veikt darbības, kas nepieciešamas, lai likvidētu uzņēmumu un izņemtu to no reģistra.
- Ja uzņēmums tiek pārstrukturēts, ieceltais pārstrukturēšanas administrators veic profesionāla konsultanta un tādas neatkarīgas personas funkciju, kas kontrolē pārstrukturēšanas procesus. Pārstrukturēšanas administratora galvenās funkcijas ir šādas:
- veicināt uzņēmuma pārstrukturēšanas plāna sagatavošanu un izskatīšanu un veikt pasākumus, lai nodrošinātu pārstrukturēšanas plāna sagatavošanu, iesniegšanu apstiprināšanai un īstenošanu tiesas noteiktajos termiņos;
 - sagatavot rakstisku slēdzienu par pārstrukturēšanas plāna projekta īstenojamību;
 - uzraudzīt pārstrukturētā uzņēmuma vadības struktūru darbības, kas ir saistītas ar pārstrukturēšanas plāna īstenošanu, informēt uzņēmuma vadības struktūru parstāvju par to darbībā konstatētajiem trūkumiem un noteikt termiņu to novēršanai, kā arī vērsties tiesā saistībā ar uzņēmuma vadības struktūru darbības pārtraukšanu;
 - sasaukt uzņēmuma dalībnieku, īpašnieku vai valsts vai struktūru, kas īsteno valsts vai pašvaldības uzņēmumu īpašnieku tiesības un pienākumus, parstāvju sanāksmes un piedalīties šajās sanāksmēs bez balsošanas tiesībām;
 - sniegt informāciju par pārstrukturēšanas procedūru un informēt tiesu par progresu pārstrukturēšanas plāna īstenošanā.
- Pārstrukturēšanas administrators kopā ar pārstrukturētā uzņēmuma vadības struktūrām ir atbildīgi par tiesas apstiprinātā pārstrukturēšanas plāna īstenošanu.

Fiziskas personas bankrota gadījumā ieceltais bankrota administrators realizē fiziskās personas aktīvus, organizē to pārdošanu un izmanto ieņēmumus, lai segtu kreditoru prasījumus. Fiziskās personas bankrota administratora galvenās funkcijas ir šādas:

- realizēt fiziskās personas aktīvus un līdzekļus noguldījumu kontā;
 - veikt fiziskās personas visu saņemto līdzekļu un to izmantošanas uzskaiti;
 - organizēt fiziskās personas aktīvu pārdošanu un segt kreditoru prasījumus;
 - sasaukt kreditoru sanāksmes un piedalīties tajās bez balsošanas tiesībām;
 - sniegt fiziskajai personai informāciju par bankrota procedūru un sagatavot maksātnespējas atjaunošanas īstenošanas ziņojumu;
 - ierosināt maksātnespējas atjaunošanas plāna grozījumus;
 - pārstāvēt bankrotējošo fizisko personu aktīvu atgūšanas procedūrā un veikt darbības, lai atgūtu parādus no parādniekiem;
 - aizsargāt fiziskās personas un visu kreditoru tiesības un likumīgās intereses;
 - izvērtēt fiziskās personas darbību pašnodarbinātā statusā un/vai lauksaimnieciskās darbības atbilstību.
- Bankrotējošai fiziskai personai jāveic visas iespējamās darbības, lai apmierinātu kreditoru prasījumus. Šai sakarā bankrotējošai fiziskai personai pēc iespējas jābūt nodarbinātai vai jāveic citas ienākumus nodrošinošas darbības, aktīvi jāmeklē darbs vai jāmeklē labāk apmaksāts darbs, jānovirza ienākumi kreditoru prasījumu apmierināšanai un jāsapagatavo un pēc apstiprināšanas tiesā jāīsteno maksātnespējas atjaunošanas plāns, kā arī jāsadarbjas ar iecelto bankrota administratoru.

Ja uzsāka bankrota procedūra, bankrotējošai fiziskai personai ir tiesības iegūt informāciju no bankrota administratora, piedalīties kreditoru sanāksmēs un apstrīdēt kreditoru nelikumīgus lēmumus, pieprasīt bankrota administratora maiņu un pieprasīt kompensāciju par zaudējumiem, ja administrators pienācīgi neveic savas funkcijas.

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Uzņēmuma un fiziskas personas bankrota gadījumā prasījumu ieskaits starp bankrotējošu personu un kreditoriem ir aizliegts no dienas, kad pieņemts tiesas nolēmums par bankrota procedūras uzsākšanu, izņemot ieskaitu, kas atļauts saskaņā ar nodokļu tiesību aktu noteikumiem par ieskaitu, ja ir veikta nodokļu pārmaxsa (nodokļu starpība).

No dienas, kad, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, attiecībā uz uzņēmumu ir uzsākta pārstrukturēšanas procedūra, līdz dienai, kad ar tiesas nolēmumu tiek apstiprināts pārstrukturēšanas plāns, visu uzņēmuma un tā kreditoru prasījumu ieskaits tiek apturēts. Attiecīgi šādu ieskaitu var veikt saskaņā ar tiesas apstiprinātu pārstrukturēšanas plānu.

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Uzņēmuma bankrota gadījumā 30 dienu laikā pēc tiesas nolēmuma, ar ko uzsāk bankrota procedūru, stāšanās spēkā ieceltais bankrota administrators informē iesaistītās personas par to, ka uzņēmuma noslēgtie līgumi (izņemot darba līgumus un līgumus, kas ir pamats bankrotējošā uzņēmuma tiesībām celt prasījumu) netiek īstenoti un ir uzskatāmi par izbeiktiem.

Stājoties spēkā tiesas nolēmumam, ar ko uzsāk bankrota procedūru, uzņēmuma vadības struktūras zaudē savas pilnvaras, un uzņēmuma administrators, rakstiski paziņojot par to 15 dienas iepriekš, izbeidz darba vai civiltiesiska rakstura līgumus ar uzņēmuma valdes locekļiem un izpildpersonu.

Bankrota administrators informē citus darbiniekus par gaidāmo viņu darba līgumu izbeigšanu trīs darba dienu laikā pēc tiesas nolēmuma, ar ko uzsāk bankrota procedūru pret uzņēmumu, stāšanās spēkā un izbeidz darba līgumus ar darbiniekiem 15 darba dienu laikā pēc minētā paziņojuma sniegšanas. Ar atlaistajiem darbiniekiem, kuri ir nepieciešami uzņēmuma bankrota procedūras īstenošanai, tiek noslēgti darba līgumi uz noteiktu laiku. Šādu darbinieku nepieciešamo skaitu konkrētos amatos nosaka kreditoru sanāksme.

Uzņēmuma pārstrukturēšana neietekmē juridiskās personas spēkā esošos līgumus. Visi parakstītie līgumi tiek izvērtēti no to īstenojamības viedokļa, un pārstrukturēšanas plānā tiek paredzēta neīstenojamu līgumu izbeigšana. Līgumi tiek izbeigti saskaņā ar vispārējo procedūru, jo tiesību aktos nav paredzēti īpaši noteikumi par līgumu izbeigšanu pārstrukturēšanas procedūras laikā.

Fiziskas personas bankrota procedūrā maksātpējas atjaunošanas plānā tiek noteikti līgumi, kurus jāizbeidz, kā arī līgumi, kuru īstenošana jāturpina. Pēc tam, kad tiesa ir apstiprinājusi maksātpējas atjaunošanas plānu, bankrotējošai fiziskai personai ir pienākums informēt attiecīgās personas par līgumiem, kuri saskaņā ar maksātpējas atjaunošanas plānu tiks izbeigti.

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Uzņēmuma vai fiziskas personas bankrota gadījumā atsevišķu kreditoru prasījumi ir jāiesniedz ieceltajam bankrota administratoram. Pēc tam prasījumus apstiprina tiesa, savukārt strīds par konkrēta prasījuma faktisko pamatu vai apmēru tiek risināts bankrota procedūras laikā.

Ja ir uzsākta uzņēmuma pārstrukturēšanas procedūra, prasījumus, kuri radušies pirms pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas, tiesas noteiktajā termiņā iesniedz ieceltajam pārstrukturēšanas administratoram. Pēc tam prasījumus apstiprina tiesa, savukārt strīds par konkrēta prasījuma faktisko pamatu vai apmēru tiek risināts pārstrukturēšanas procedūras laikā. Atsevišķu kreditoru prasījumus, kas rodas pēc pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas, iesniedz un attiecīgos strīdus risina atbilstīgi vispārējai procedūrai.

Pēc bankrota vai pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas tiesu izpildītājs aptur izpildes darbības un izpildes procedūras un iesniedz izpildes dokumentus tiesai, kura uzsākusi attiecīgo bankrota vai pārstrukturēšanas procedūru.

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Ja pirms tiesas rīkojuma pieņemšanas par uzklauššanu lietā, kurā pret atbildētāju ir iesniegti prasījumi saistībā ar īpašumtiesībām, tiek konstatēts, ka bankrota procedūra ir uzsākta pret atbildētāju, tiesvedība saistībā ar prasījumiem par īpašumtiesībām pret atbildētāju tiek apturēta un nodota tiesai, kura skata bankrota lietu.

Citos gadījumos, piemēram, a) ja tiesas rīkojums par uzklauššanu lietā laikā, kad kļūst zināms tas, ka pret atbildētāju ir uzsākta bankrota lieta, jau ir pieņemts vai b) ja saistībā ar atbildētāju ir uzsākta pārstrukturēšanas procedūra, pārstrukturēšanas procedūras uzsākšana attiecībā uz atbildētāju nav iemesls, lai lietu nodotu tiesai, kura skata attiecīgo bankrota vai pārstrukturēšanas lietu.

9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Kreditoru galvenās tiesības uzņēmuma bankrota procedūrā ir šādas:

vērsties tiesā, lai pieprasītu uzsākt bankrota procedūru pret maksātnespējīgo uzņēmumu;

pieņemt lēmumu par ārpusstiesas bankrota procedūras uzsākšanu;

tiesas noteiktajā termiņā iesniegt ieceltajam uzņēmuma bankrota administratoram savus prasījumus;

piedalīties kreditoru sanāksmēs un balsot par:

administratora iesniegto darbības ziņojumu apstiprināšanu;

administrēšanas izmaksu tāmes apstiprināšanu un grozīšanu;

uzņēmuma aktīvu pārdošanas cenas apstiprināšanu;

uzņēmuma bankrota procedūras laikā sagatavoto gada finanšu pārskatu apstiprināšanu;

uzņēmuma saimniecisko darbību (tās turpināšanu, atjaunošanu, ierobežošanu un pārtraukšanu, izmaksu tāmes apstiprināšanu u. c.);

tādu darbinieku skaitu un ieņemamo amatu, kas jāpieņem darbā uzņēmuma bankrota procedūras laikā;

administratora atlīdzību;

vienošanās ar kreditoriem;

priekšlikumu atcelt administratoru;

citiem jautājumiem;

atbilstīgi kreditoru sanāksmē noteiktai procedūrai no administratora saņemt informāciju par uzņēmuma bankrota procedūras virzību;

apstrīdēt uzņēmuma noslēgtos darījumus (*actio Pauliana*);

vērsties tiesā, lai pieprasītu atzīt bankrotu par tīšu;

apstrīdēt kreditoru sanāksmes lēmumus;

pieprasīt tiesai atcelt administratoru;

apmierināt savus prasījumus no aktīviem un ieņēmumiem, ko saņem bankrotējošais uzņēmums.

Kreditoru pamattiesības fiziskas personas bankrota procedūrā ir šādas:

tiesas noteiktā termiņā iesniegt bankrota administratoram savus prasījumus, kas radušies pirms fiziskas personas bankrota procedūras uzsākšanas;

pieprasīt prasījumu apmierināšanu saskaņā ar plānā noteikto procedūru;

piedalīties kreditoru sanāksmēs (pēc bankrotējošās fiziskās personas maksātpējas atjaunošanas plāna pieņemšanas kreditoru sanāksmes jāsasauc vismaz vienu reizi sešos mēnešos) un balsot par:

kreditoru sūdzībām par bankrota administratora darbībām;

prasību bankrota administratoram iesniegt savus darbības ziņojumus;

bankrota administrēšanas izmaksu tāmes apstiprināšanu un grozīšanu;

parādnieka aktīvu pārdošanas cenas apstiprināšanu;

fiziskās personas darbībām pašnodarbinātā statusā un/vai lauksaimniecisko darbību (tās turpināšanu, uzsākšanu, atjaunošanu, ierobežošanu, pārtraukšanu u. c.);

priekšlikumiem pārskatīt maksātpējas atjaunošanas plānu;

priekšlikumu nomainīt bankrota administratoru;

citiem jautājumiem;

atbilstīgi kreditoru sanāksmē noteiktai procedūrai no bankrota administratora saņemt informāciju par uzņēmuma bankrota procedūras virzību;

sniegt palīdzību parādsaistību izpildē;

ierosināt priekšlikumus par maksātpējas atjaunošanas plānu;

vērsties pie kreditoru sanāksmes saistībā ar bankrota administratora darbībām vai nomaigu vai ierosināt citu bankrota administratora kandidātu;

pārsūdzēt kreditoru sanāksmes lēmumus 14 dienu laikā pēc dienas, kad tie darīti zināmi vai bija jādarina zināmi;

pieprasīt tiesai izbeigt fiziskas personas bankrota procedūru;

pieprasīt tiesai atcelt bankrota administratoru;
apmierināt savus prasījumus no aktīviem un ieņēmumiem, ko saņem bankrotējošā fiziskā persona.
Kreditoru pamattiesības uzņēmuma pārstrukturēšanas procedūrā ir šādas:
iesniegt ieceltajam pārstrukturēšanas administratoram prasījumus, kas radušies pirms parādnieka pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas;
 piedalīties kreditoru sanāksmēs un balsot par:
pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu;
pārstrukturēšanas administratora atcelšanu un cita pārstrukturēšanas administratora kandidāta ierosināšanu;
priekšlikumu ierobežot uzņēmuma vadības struktūru pilnvaras;
priekšlikumu izbeigt uzņēmuma pārstrukturēšanas procedūru pārstrukturēšanas plāna neīstenošanas vai neatbilstīgas īstenošanas gadījumā;
pieprasījumu pagarināt pārstrukturēšanas plāna īstenošanas periodu;
citiem jautājumiem;
saņemt no uzņēmuma vadības struktūras un pārstrukturēšanas administratora informāciju par uzņēmuma pārstrukturēšanu, izņemot informāciju, kas uzskatāma par komercnoslēpumu / rūpniecisku noslēpumu;
sniegt palīdzību parādsaistību izpildē;
iesniegt pārstrukturēšanas administratoram vai uzņēmuma vadības struktūrai priekšlikumus par pārstrukturēšanas plānu;
vērsties pie kreditoru sanāksmes saistībā ar pārstrukturēšanas administratora darbībām vai administratora nomaigņu;
pārsūdzēt kreditoru sanāksmes/komitejas lēmumus 14 dienu laikā pēc dienas, kad tie darīti zināmi vai bija jādara zināmi;
apmierināt savus prasījumu pārstrukturēšanas periodā.

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Uzņēmuma bankrota gadījumā, tiklīdz ir stājies spēkā tiesas nolēmums, ar ko uzsāk bankrota procedūru pret uzņēmumu, tā vadības struktūras zaudē savas pilnvaras, savukārt ieceltais bankrota administrators pārvalda un izmanto bankrotējošā uzņēmuma aktīvus un izmanto uzņēmuma līdzekļus bankas kontos. Administrators organizē bankrotējošā uzņēmuma aktīvu pārdošanu un pārdod vai nodod tos kreditoriem. Dažādu veidu aktīvu pārdošanā piemēro dažādas procedūras. Piemēram, nekustamo īpašumu vai iekļāto īpašumu, kā arī aktīvus, kuru vērtība 250 reizes pārsniedz pamata sociālo pabalstu, pārdod publiskā izsolē, savukārt ātrbojīgus produktus pārdod par cenu, ko nosaka administrators, pamatojoties uz tirgus cenām. Citu aktīvu pārdošanas procedūra un cena tiek noteikta bankrotējošā uzņēmuma kreditoru sanāksmē. Turklāt ir spēkā papildu normatīvās prasības attiecībā uz konkrētu veidu aktīvu (piemēram, vērtspapīru un radioaktīvu materiālu) pārdošanu.

Ja tiek veikta uzņēmuma pārstrukturēšana, uzņēmuma vadības struktūras turpina uzraudzīt tā darbības un realizēt tā aktīvus, taču tām jāievēro apstiprinātais pārstrukturēšanas plāns. Pārstrukturēšanas laikā uzņēmuma vadības struktūru darbību uzrauga tiesas iecelts pārstrukturēšanas administrators. Laikposmā no pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas līdz pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanai (proti, pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas periodā) ir aizliegts bez tiesas atļaujas pārdot, nodot bezatlīdzības lietošanā vai citādi nodot īpašumtiesības uz uzņēmumu vai tā daļu, tā ilgtermiņa aktīvus, nekustamo īpašumu, kas klasificēts kā īstermiņa aktīvi, vai īpašumtiesības, turklāt uzņēmumam, kurš tiek pārstrukturēts, ir aizliegts izsniegt garantijas vai galvojumus vai citādi nodrošināt citu pušu saistību izpildi.

Bankrotējošai fiziskai personai ir aizliegts realizēt tās īpašumā esošos aktīvus. Bankrotējošas fiziskas personas aktīvus realizē bankrota administrators, pamatojoties uz tiesas apstiprinātu fiziskas personas maksātnespējas atjaunošanas plānu. Bankrotējoša fiziska persona var izmantot tikai mēneša summu, kas atvēlēta tās pamata vajadzību nodrošināšanai, kā arī līdzekļus, kas nepieciešami tās darbības turpināšanai. Summu, kas nepieciešama pamata vajadzību nodrošināšanai laikposmā no bankrota procedūras uzsākšanai līdz maksātnespējas atjaunošanas plāna apstiprināšanai, nosaka tiesa; pēc maksātnespējas atjaunošanas plāna apstiprināšanas šī summa tiek noteikta plānā.

Fiziskas personas bankrota procedūras laikā aktīvu pārdošanu, kas nepieciešama, lai apmierinātu kreditoru prasījumus, organizē bankrota administrators, ievērojot procedūru un termiņus, kas noteikti maksātnespējas atjaunošanas plānā. Aktīvu sākotnējo pārdošanas cenu apstiprina kreditoru sanāksme, ņemot vērā aktīvu pārdošanas cenu, kas noteikta maksātnespējas atjaunošanas plānā, un pārdodamo aktīvu tirgus cenu. Aktīvus par cenu, kas ir zemāka par maksātnespējas atjaunošanas plānā noteikto cenu, var pārdot tikai ar bankrotējošās fiziskās personas piekrišanu.

Nekustamo īpašumu un iekļāto īpašumu pārdod publiskā izsolē (izņemot īpašumu, kuram sākotnēji noteiktā cena ir zemāka par publiskās izsoles organizēšanas izdevumiem). Tādu aktīvu cenu, kurus nevar pārdot divās publiskās izsolēs, kā arī citu aktīvu pārdošanas cenu un procedūru nosaka kreditoru sanāksme. Nepārdotos aktīvus pēc kreditoru pieprasījuma un ar kreditoru sanāksmes piekrišanu var nodot kreditoriem.

Ja ar fizisko personu dzīvo nepilngadīgi bērni (adoptēti bērni) un/vai tās aizgādībā/aizbildnībā esošas personas, viņu vienīgo mājokli (neatkarīgi no tā, vai tas ir apgrūtināts ar hipotēku) var pārdot, pamatojoties uz tiesas lēmumu ne ātrāk kā sešus mēnešus pēc plāna apstiprināšanas. Šajā laikposmā fiziskai personai ir jāatrod jauns mājoklis, ko tā var iegādāties vai īrēt. Fiziskai personai ir tiesības vienoties ar hipotēkas devēju, ka bankrota procedūras laikā tiek saglabātas īpašumtiesības uz īpašumu, kas apgrūtināts ar hipotēku (parasti mājokli). Šādu īpašumu pārdot nevar.

Uz konkrētu veidu aktīvu (piemēram, vērtspapīru un radioaktīvu materiālu) pārdošanu var attiekties vēl citas normatīvās prasības.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Uzsākot uzņēmuma bankrota procedūru, tā saimnieciskā darbība parasti tiek pārtraukta, un tādējā saistībā ar saimniecisko darbību nevar rasties jauni prasījumi pret uzņēmumu. Ja uzņēmums, uzsākot bankrotu, turpina darbību (tas ir iespējams, ja darbība samazina zaudējumus), prasījumi, kas rodas saistībā ar uzņēmuma darbību, tiek apmierināti no ieņēmumiem, kas gūti, veicot darbību. Visi prasījumi, ko nevar segt no šādiem ieņēmumiem, ir trešās kategorijas prasījumi, ko apmierina atbilstīgi vispārējai procedūrai (sk. arī atbildi uz 13. jautājumu).

Prasījumus, kas rodas pēc uzņēmuma pārstrukturēšanas uzsākšanas, apmierina atbilstīgi vispārējai procedūrai, jo tiesību akti neparedz īpašus noteikumus šai sakarā.

Pēc fiziskas personas bankrota procedūras uzsākšanas tiesa pieņem un apstiprina kreditoru prasījumus attiecībā uz darbībām pašnodarbinātā statusā un/vai lauksaimniecisko darbību, kā arī parādsaistības, kas bankrotējošai fiziskai personai radušās saistībā ar minēto darbību veikšanu un/vai bankrota procedūras īstenošanu. Pēc tam, kad šādi prasījumi ir apstiprināti, tiek atjaunināts bankrotējošās fiziskas personas maksātnespējas atjaunošanas plāns. Citus prasījumus, kas rodas pēc fiziskas personas bankrota procedūras uzsākšanas, apmierina atbilstīgi vispārējai procedūrai, jo tiesību akti neparedz īpašus noteikumus šai sakarā.

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Uzņēmuma un fiziskas personas bankrota gadījumā, kā arī uzņēmuma pārstrukturēšanas gadījumā tiesa, kas uzsāk bankrotu vai pārstrukturēšanu, nosaka termiņu, kurā kreditori var iesniegt savus prasījumus ieceltajam bankrota vai pārstrukturēšanas administratoram, kā arī iesniegt attiecīgos pierādījumus, kas pamato šādus prasījumus. Uzņēmuma bankrota vai pārstrukturēšanas gadījumā noteiktais maksimālais termiņš ir 45 dienas, savukārt fiziskas personas bankrota gadījumā noteiktais termiņš ir vismaz 15 dienas, bet ne vairāk kā 30 dienas. Ieceltais administrators pārbauda iesniegtos prasījumus un, ja nav iebildumu attiecībā uz iesniegtajiem prasījumiem vai summu, iesniedz tos tiesai apstiprināšanai. Gadījumi, kad administrators apstrīd prasījumus vai to daļu,

tiek skatīti tiesā. Tiesas nolēmumu, ar ko tiek apstiprināts kreditora prasījums, var apstrīdēt. Ja prasījumi iesniegti pēc tiesas noteiktā prasījumu iesniegšanas termiņa beigām, termiņu var pagarināt, ja termiņa nokavēšanas iemesli tiek atzīti par pamatotiem.

13 Kādi noteikumi regulē ieņēmumu sadali ? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

Kreditoru prasījumi, kas nodrošināti ar ķīlu vai hipotēku, sākotnēji tiek apmierināti no līdzekļiem, kas iegūti, pārdodot parādnieka ieķīlāto īpašumu, vai, nododot ieķīlāto īpašumu kreditoriem. Ja ieķīlātā īpašuma vērtība ir nepietiekama, lai apmierinātu hipotēkas devēja prasījumu, prasījuma atlikusī neapmierinātā daļa ir trešās kategorijas prasījums uzņēmuma bankrota procedūrā un otrās kategorijas prasījums pārstrukturēšanas procedūrā vai fiziskas personas bankrota procedūrā. Fiziskas personas bankrota gadījumā var panākt vienošanos nepārdot ieķīlāto īpašumu. Šādā gadījumā maksātpējas atjaunošanas plānā tiek paredzēti ikmēneša hipotēkas maksājumi.

Ja ieķīlāto aktīvu pārdošana nodrošina vairāk līdzekļu, nekā nepieciešams, lai segtu hipotēku, atlikušo ieņēmumu daļu novirza citu kreditoru prasījumu apmierināšanai.

Citu kreditoru prasījumi tiek apmierināti, pamatojoties uz prasījumu kategorijām un apmierināšanas posmiem.

Uzņēmuma bankrota gadījumā kreditoru prasījumi tiek apmierināti divos posmos. Pirmajā posmā kreditoru prasījumi tiek apmierināti bez procentiem un soda naudas; procentus un soda naudu maksā otrajā posmā. Katrā posmā zemākas kategorijas kreditoru prasījumi tiek apmierināti pēc tam, kad attiecīgajā posmā ir pilnībā apmierināti augstākas kategorijas kreditoru prasījumi. Ja aktīvi nav pietiekami, lai viena posma ietvaros pilnībā apmierinātu vienas kategorijas prasījumus, attiecīgos prasījumus apmierina proporcionāli summai, kas pienākas katram kreditoram.

Pirmās kategorijas prasījumi ir darbinieku prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, prasījumi attiecībā uz kompensāciju par kaitējumu, kas radies sakroplošanas vai cita miesas bojājuma rezultātā, kā arī arodslimības vai nāves rezultātā, kas iestājusies negadījumā darbā (šos prasījumus var apmierināt no Garantiju fonda), kā arī tādu lauksaimniecības uzņēmumu prasījumi, kuri pieprasa samaksu par pārdotajiem lauksaimniecības produktiem (līdz 40 % no šādu prasījumu summas var segt no valsts budžeta līdzekļiem, ko šim nolūkam piešķir Lauksaimniecības ministrija).

Otrās kategorijas prasījumi ir prasījumi attiecībā uz nodokļiem un citiem maksājumiem valsts un sociālās apdrošināšanas budžetā, kā arī attiecībā uz obligātās veselības apdrošināšanas maksājumiem, prasījumi attiecībā uz aizņēmumiem valsts vārdā, un aizdevumiem, kas nodrošināti ar valsts vai tādas garantiju devējas iestādes garantiju, kuras galvotājs ir valsts, kā arī prasījumi attiecībā uz atbalstu, kas piešķirts no Eiropas Savienības līdzekļiem un valsts budžeta līdzekļiem.

Visi pārējie kreditoru prasījumi ir trešās kategorijas prasījumi.

Uzņēmuma pārstrukturēšanas gadījumā kreditoru prasījumi tiek apmierināti divos posmos. Pirmajā posmā kreditoru prasījumi tiek apmierināti bez procentiem un soda naudas; procentus un soda naudu maksā otrajā posmā.

Pirmās kategorijas prasījumi ir darbinieku prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, prasījumi attiecībā uz kompensāciju par kaitējumu, kas radies sakroplošanas vai cita miesas bojājuma rezultātā, kā arī arodslimības vai nāves rezultātā, kas iestājusies negadījumā darbā, kā arī tādu fizisku un juridisku personu prasījumi, kuras pieprasa samaksu par lauksaimniecības produktiem, kas piegādāti pārstrādei, un kreditoru prasījumi, kas nodrošināti ar ķīlu un/vai hipotēku, kas nepārsniedz nodrošināto aktīvu vērtību un pārstrukturēšanas laikā netiek pārdoti.

Otrās kategorijas prasījumi ir pārējie kreditoru prasījumi, izņemot trešās kategorijas prasījumus un nodrošinātos prasījumus, ja ieķīlātie aktīvi pārstrukturēšanas laikā netiek piedāvāti pārdošanā.

Prasījumi attiecībā uz aizdevumiem, kas piešķirti pārstrukturēšanas laikā un nav nodrošināti, tiek apmierināti pēc tam, kad ir apmierināti pirmās kategorijas prasījumi, un pirms otrās kategorijas prasījumu apmierināšanas.

Trešās kategorijas prasījumi ir ar darba tiesiskajām attiecībām nesaistīti tādu pārstrukturētā uzņēmuma dalībnieku prasījumi, kuri kļuvuši par uzņēmuma kreditoriem pirms pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas un kuri atsevišķi vai kopā ar citiem dalībniekiem kontrolē uzņēmumu, kurā tiek veikta pārstrukturēšana.

Katrā posmā zemākas kategorijas kreditoru prasījumi tiek apmierināti pēc tam, kad attiecīgajā posmā ir pilnībā apmierināti augstākas kategorijas kreditoru prasījumi. Ja aktīvi nav pietiekami, lai viena posma ietvaros pilnībā apmierinātu vienas kategorijas prasījumus, attiecīgos prasījumus apmierina proporcionāli summai, kas pienākas katram kreditoram.

Fiziskas personas bankrota gadījumā kreditoru prasījumi tiek apmierināti divos posmos. Pirmajā posmā kreditoru prasījumi tiek apmierināti bez procentiem un soda naudas; procentus un soda naudu maksā otrajā posmā.

Pirmās kategorijas prasījumi ir darbinieku prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, prasījumi attiecībā uz kompensāciju par kaitējumu, kas radies sakroplošanas vai cita miesas bojājuma rezultātā, kā arī arodslimības vai nāves rezultātā, kas iestājusies negadījumā darbā (šos prasījumus var apmierināt no Garantiju fonda), prasījumi attiecībā uz bērnu uzturlīdzekļiem, kā arī tādu lauksaimniecības uzņēmumu prasījumi, kuri pieprasa samaksu par pārdotajiem lauksaimniecības produktiem (šādus prasījumus var segt no īpašiem līdzekļiem, ko šim nolūkam piešķir Lietuvas Lauksaimniecības ministrija).

Starp pirmās un otrās kategorijas prasījumiem ir kreditoru prasījumi, kuri izriet no darbībām pašnodarbinātā statusā un/vai lauksaimnieciskās darbības fiziskas personas bankrota procedūras laikā, un prasījumi, kuri izriet no parādsaistībām attiecībā uz darbībām pašnodarbinātā statusā vai bankrota administrēšanas izmaksām.

Visi pārējie kreditoru prasījumi ir otrās kategorijas prasījumi.

Katrā posmā zemākas kategorijas kreditoru prasījumi tiek apmierināti pēc tam, kad attiecīgajā posmā ir pilnībā apmierināti augstākas kategorijas kreditoru prasījumi. Ja aktīvi nav pietiekami, lai viena posma ietvaros pilnībā apmierinātu vienas kategorijas prasījumus, attiecīgos prasījumus apmierina proporcionāli summai, kas pienākas katram kreditoram.

14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierizlīgumu)?

Uzņēmuma bankrota procedūras laikā var panākt vienošanos ar kreditoriem. Parakstot šādu vienošanos, bankrota procedūra tiek izbeigta, un uzņēmums turpina darbību, īstenojot vienošanos.

Uzņēmuma bankrota gadījumā vienošanās ar kreditoriem var slēgt jebkurā bankrota procedūras posmā, pirms stājies spēkā tiesas nolēmums par uzņēmuma likvidāciju bankrotā dēļ. Šādu vienošanos var ierosināt kreditori, administrators un uzņēmuma īpašnieki. Bankrota administratoram ir pienākums kreditoriem ierosināt vienošanos, pirms tiek uzsākta piedziņa no uzņēmuma ar neierobežotu atbildību īpašnieka aktīviem (ja šādam uzņēmumam nav aktīvu vai tā aktīvi ir nepietiekami, lai segtu juridiskās un administratīvās izmaksas un apmierinātu kreditoru prasījumus). Vienošanās dokumentā ir jānorāda koncesijas, ko kreditori piešķir uzņēmumam, kreditoru prasījumi, uzņēmuma saistības, kreditoru prasījumu apmierināšanas kārtība un termiņi, kā arī atbildība par vienošanās neizpildi.

Tiek uzskatīts, ka ar kreditoriem ir noslēgta vienošanās, ja to parakstījuši kreditori, kuru neapmierinātie prasījumi pirms vienošanās noslēgšanas veido vismaz divas trešdaļas no visu neapmierināto prasījumu vērtības. Vienošanos apstiprina tiesa vai ārpustiesas bankrota procedūrā — notārs.

Uzņēmuma pārstrukturēšanas un fiziskas personas bankrota gadījumā vienošanos ar kreditoriem noslēgt nevar, taču pārstrukturēšanas procedūru un fiziskas personas bankrota procedūru var izbeigt, ja kreditori atsauc savus prasījumus vai parādnieks apmierina visu kreditoru prasījumus, ko apstiprinājuši tiesa un kas iekļauti pārstrukturēšanas plānā vai fiziskas personas maksātpējas atjaunošanas plānā.

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procedūras izbeigšanas?

Pēc tam, kad uzņēmuma bankrota gadījumā tā aktīvi ir pārdoti, uzņēmums tiek likvidēts un izņemts no juridisko personu reģistra. Kreditoru atlikušie neapmierinātie prasījumi netiek apmierināti. Ja uzņēmums pēc likvidācijas iegūst aktīvus, tie tiek izmantoti, lai apmierinātu kreditoru atlikušos prasījumus. Ja tiek veikta pārstrukturēšana, uzņēmums turpina darbību, un kreditoriem ir tādas pašas tiesības kā normāli funkcionējoša uzņēmuma gadījumā. Pēc fiziskas personas bankrota procedūras pabeigšanas kreditoriem ir tiesības pieprasīt, lai fiziskā persona apmierinātu visus atlikušos neapmierinātos prasījumus attiecībā uz kompensāciju par kaitējumu, kas radies sakropļošanas vai cita miesas bojājuma rezultātā, attiecībā uz bērna uzturlīdzekļiem, naudas sodiem, kas jāmaksā valstij par fiziskas personas administratīviem pārkāpumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, un attiecībā uz kompensāciju par kaitējumu, kas radies noziedzīgu nodarījumu rezultātā, kā arī kreditoriem ir tiesības pieprasīt apmierināt visus atlikušos neapmierinātos prasījumus, kas nodrošināti ar ķīlu vai hipotēku (ja iekļāto īpašumu bankrota procedūras laikā nebija paredzēts pārdot). Visus pārējos kreditoru prasījumus, kas noteikti maksāspējas atjaunošanas plānā un kas nav apmierināti, noraksta, un kreditori zaudē tiesības pieprasīt to apmierināšanu.

16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Uzņēmuma bankrota gadījumā administratīvās izmaksas, tostarp visas izmaksas, kas radušās bankrota procedūras laikā, tiek segtas no uzņēmuma līdzekļiem. Ja uzņēmumam nav līdzekļu vai ja līdzekļi nav pietiekami, lai segtu bankrota administrēšanas izmaksas, tās var segt persona, kura iesniegusi bankrota pieteikumu, vai arī var tikt iecelts bankrota administrators, kurš piekrīt uzņemties risku, ka bankrota procedūras laikā iegūtie līdzekļi var būt nepietiekami, lai segtu juridiskās un administratīvās izmaksas, un tādā gadījumā bankrota administrēšanas izmaksas tiek segtas no administratora līdzekļiem. Uzsākot bankrota procedūru pret uzņēmumu, tiesa nosaka naudas summu, ko administrators var izmantot, lai segtu bankrotējoša uzņēmuma administratīvās izmaksas līdz laikam, kad kreditoru sanāksme apstiprina administratīvo izmaksu tāmi. Turpmākajiem periodiem bankrota administrēšanas izmaksu tāmi apstiprina bankrotējošā uzņēmuma kreditoru sanāksme. Bankrota administratoram nav tiesību pārsniegt summas, kas noteiktas apstiprinātajā administratīvo izmaksu tāmē, izņemot gadījumus, kad neparedzētu iemeslu dēļ nepieciešami steidzami pasākumi, lai aizsargātu uzņēmuma un tā kreditoru intereses. Uzņēmuma bankrota gadījumā administratīvās izmaksas, tostarp visas izmaksas, kas radušās pārstrukturēšanas procedūras laikā, tiek segtas no uzņēmuma līdzekļiem.

Uzsākot pārstrukturēšanas procedūru, tiesa apstiprina administratīvo izmaksu tāmi periodam no dienas, kad stājas spēkā tiesas nolēmums par pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanu, līdz dienai, kad stājas spēkā tiesas nolēmums, ar ko apstiprina pārstrukturēšanas plānu. Pārstrukturēšanas izmaksu apmērs nākamajam periodam tiek noteikts apstiprinātajā pārstrukturēšanas plānā.

Fiziskas personas bankrota administrēšanas izmaksas tiek segtas no fiziskas personas visu veidu līdzekļiem, tostarp tiem, kuri saņemti bankrota procedūras laikā. Bankrota administrēšanas izmaksu tāmi apstiprina un groza kreditoru sanāksme, savukārt bankrota administratora atlīdzības apmērs tiek noteikts līgumā par pakalpojumu sniegšanu starp fizisko personu un bankrota administratoru.

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

Jebkuru parādnieka darījumu, ar ko tiek pārkāptas kreditoru tiesības, pamatojoties uz *actio Pauliana*, ieceltais maksātnespējas administrators vai individuāls kreditors var apstrīdēt viena gada noilguma periodā, kas sākas dienā, kad darījums ir kļuvis zināms vai kad tam bija jāklūst zināmam. Lai darījumu varētu veiksmīgi apstrīdēt, pamatojoties uz *actio Pauliana*, ir jābūt izpildītiem visiem šādiem nosacījumiem:

kreditoram ir neapstrīdamas un pamatotas prasījuma tiesības, proti, parādnieks vai nu pilnībā nav izpildījis savas saistības, vai arī ir izpildījis tās neatbilstīgi; ar attiecīgo darījumu tiek pārkāptas kreditora tiesības. Kreditora tiesības tiek pārkāptas, ja darījuma dēļ parādnieks kļūst maksātnespējīgs vai ja maksāspējīgs parādnieks piešķir prioritāti citam kreditoram, vai ja darījums nepadara parādnieku maksātnespējīgu, taču ietekmē (samazina) parādnieka spēju izpildīt saistības pret kreditoru, piemēram, samazinot parādnieka aktīvu vērtību (šāda situācija var rasties, piemēram, kad cena, kas saņemta par pārdoto īpašumu, ir ievērojami zemāka par tirgus cenu);

parādniekam nebija pienākums veikt apstrīdēto darījumu;

parādnieks nav rīkojies labticīgi, jo ir zinājis, ka, veicot darījumu, tiks pārkāptas kreditoru tiesības;

trešā puse, kas noslēdza divpusējo darījumu ar parādnieku apmaiņā pret atlīdzību, nav rīkojusies labticīgi.

Turklāt bankrota vai pārstrukturēšanas laikā parādnieka īpašuma realizācija ir ierobežota ar tiesību aktiem (sk. arī atbildi uz 10. jautājumu), un parādnieka darījumi, kas noslēgti, pārkāpjot minētos ierobežojumus, no to noslēgšanas brīža nav spēkā.

Lapa atjaunināta: 09/06/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.